



## EU:N LAATUJÄRJESTELMIEN CAP-TYÖPAJA 5.2.2019 (NIMISUOJAJÄRJESTELMÄ)

Työpajan tarkoituksena oli koota ideoita ja tarpeita siitä, miten EU:n laatuja järjestelmien eli nimisuoja-järjestelmän (alkuperänimitykset, maantieteelliset merkinnät ja aidot perinteiset tuotteet) käyttöönottoa voidaan edistää CAPin puitteissa. Työpajaan kutsuttiin sekä nimisuoja-työryhmän että viini- ja alkoholiasioiden alajaoston jäsenet.

Työpajaan osallistuivat Marleena Tanhuanpää (ETL), Timo Rokka (Valvira), Anni-Mari Syväniemi (MTK), Susanna Heikkinen (SAJK), Päivi Holma (PRH), Marjo Särkkä-Tirkkonen (HY/Ruralia), Mika Varjonen (Ruokavirasto), Piritta Sokura (Ruokavirasto), Tiina Malm (MMM), Aku-Petteri Korhonen (MMM), Leena Seppä (MMM), Maija Heinonen (MMM) ja Petri Koskela (MMM). Työpaja järjestettiin keskustelevana tilaisuutena vähäisen osallistujamäärän takia. Taustapaperina osallistujille oli lähetetty etukäteen ministeriössä vuosi sitten laadittu nimisuoja-järjestelmää koskeva kehittämissuunnitelma vuosille 2018-2025: <https://mmm.fi/documents/1410837/3823893/TOIMENPIDEOHJELMA.Nimisuoja+%28002%29.pdf/ae7558a5-df15-437b-8cc8-7a2409092c0d/TOIMENPIDEOHJELMA.Nimisuoja+%28002%29.pdf.pdf>

Alla on esitelty keskustelussa esille tulleita toimenpiteitä ja asioita.

### Tiedottaminen

Tietoisuuden lisääminen ja tiedottaminen kuluttajiin päin nähtiin tärkeänä. Todettiin, että kestävyysasiat tulisi ottaa paremmin esille myös nimisuoja-tuotteiden osalta. Pitäisi pohtia, miten hyvät ja myönteiset asiat voitaisiin esittää yritys- ja kuluttajaviestinnässä nimisuoja-tuotteiden ja nimisuoja-järjestelmän osalta. Nimisuoja-tuotteita tarvitaan lisää, erityisesti volyymituotteita esim. elintarvikeliikennevälineissä.

Matkailu pitäisi liittää vahvemmin myös nimisuoja-järjestelmään nostamalla paikallisia nimisuoja-tuotteita esille matkailualalla. Onnistuneita 'caseja' tarvitaan lisää ja niitä tulee tuoda esille.

Myös EU-menekinedistämistuen mahdollisuudet nimisuoja-tuotteiden osalta tulee tunnistaa, koska kyseistä tukea painotetaan nimenomaan laatuja järjestelmiä koskeviin kampanjoihin.

### Yritysten huomioiminen

Suomessa ei ole aidosti kaupallista merkitystä olevia nimisuoja-tuotteita alkoholituotteita lukuun ottamatta. Tarvitaan systemaattista työtä saadaksemme lisää suomalaisia nimisuoja-tuotteita. Nimisuoja-tuotteissa tulisi olla myös nimisuoja-merkki esillä (myös alkoholituotteissa). Kun koko ketju kokee omistajuutta nimisuoja-tuotteissa, silloin onnistutaan parhaiten.

Myös innovaatioiden edistämiseen tulee kiinnittää huomiota. Johtavien firmojen brändijohtajien näkemykset voisivat olla paremmin esillä nimisuoja-asioissa (esim. kaura-asiat). Nimisuoja-järjestelmän mahdollisen vaikuttavuuden ja merkityksen ymmärtäminen tulisi olla parempaa yritys-kentässä, erityisesti pk-yrityksillä.

### Yhteistyötoimenpiteet

Yhteistyötoimenpiteissä tulee olla vähintään kolme toimijaa, kuten tutkija, neuvoja ja viljelijä. Tulee pohtia alueellisia tai valtakunnallisia yhteistyöhankkeita ja mahdollisuuksia niiden hyödyntämiseen. Tutkimus- ja oppilaitosten merkitystä tulisi vielä lisätä yhteistyötoimenpiteitä suunniteltaessa.

Myös muiden EU-maiden kanssa tulisi tehdä enemmän yhteistyötä ja pohtia yhteisiä hakemuksia etenkin Ruotsin kanssa. Myös EU-menekinedistämistuen mahdollisuudet nimisuoja-tuotteiden osalta tulee tunnistaa, jotta voimme hyödyntää nimisuoja-tuotteita viennin edistämiseksi. Todettiin, että EU on tehnyt



vapaakauppasopimuksia useiden maiden kanssa maantieteellisistä merkinnöistä (sopimukset evät kata APT-tuotteita). Mikäli väärinkäyttöksiä, niin lainsäädäntö ja sopimukset ovat tukena.

### **Koulutus**

Koulutus sekä tuottajiin, muihin toimijoihin, että kuluttajiin päin nähtiin tärkeänä. Koulutuksissa tulisi miettiä, mitä ne sisältävät ja mitkä ovat mahdolliset kohderyhmät. Osaamisvajetta nähtiin erityisesti EU-laaturjestelmien osalta. Pitäisi miettiä mahdollisuuksia ja uusia avauksia.

### **Neuvonta**

Neuvo 2020; viljelijä voi pyytää tilalle neuvojan, myös ryhmäneuvontaa voi pyytää. Yli 30 000 neuvontakäyntiä on tehty tällä ohjelmakaudella. Neuvojen täydennyskoulutuksen voisi ottaa mukaan jo nykyiselläkin ohjelmakaudella (haku ELYjen kautta).

Neuvontaorganisaatioiden merkitys kasvaa. Neuvontaa tarvitaan erityisesti pk-organisaatiokentällä esimerkiksi toimintaa laajennettaessa tai viennin aloittamisessa/laajenemisessa.

### **Hakijaryhmittymän perustaminen**

Pitäisi olla taho, joka ottaisi vastuun ja hoitaa asiaa. Yksittäisellä organisaatiolla ei välttämättä ole tarpeeksi resursseja. Myös tuottajaorganisaatioiden käyttöä pohdittiin yhtenä vaihtoehtona hakijaryhmittymäksi.

### **Erillinen tukijärjestelmä**

Mietittiin, voisiko olla alakohtainen toimenpideohjelma (nimisuojaajärjestelmä) CAP:in sisällä? Voisi periaatteessa olla, mutta onko siitä riittävästi hyötyä, kun Suomessa vain 12 nimisuojuuttua tuotetta. Suomessa ei ole kuitenkaan aidosti kaupallista merkitystä olevia nimisuojuuttuotteita alkoholiuotteita lukuun ottamatta. Hakijat usein b to b; tulisi huomioida myös kuluttajamerkit. Pienillä yrityksillä ei ole resursseja, esim. järjestää tapaamisia ym., jotka vaativat panosta.

### **Tutkimus**

Todettiin, että tutkimuksia ei voida CAPin puitteissa rahoittaa suoraan, vaan EU:n tutkimusrahat kanavoidaan Horizon 2020 tutkimusohjelman kautta.

### **Muuta**

Asiaa käsiteltiin myös maa- ja kotitalousnaisten koulutustilaisuudessa 24.1.2019. Tässä tilaisuudessa yritysneuvojat nostivat esille seuraavat toimenpiteet: rahoituksen tarve, hakijaryhmittymien perustaminen, yrittäjien neuvonta, koulutukset (myös viestinnälliset), koulutus ja tieto oppilaitoksiin tulevaisuuden tekijöille sekä paikallisten nimisuojuuttuotteiden nostaminen esiin matkailussa.

## **YHTEENVETO TARVITTAVISTA TOIMENPITEISTÄ**

Sekä työpajassa että Maa- ja kotitalousnaisten koulutustilaisuudessa esille nostettiin samat asiat toimenpiteet, joiden osalta nimisuojaajärjestelmä tulee huomioida Suomen tulevassa ohjelmassa:

- TIEDOTUS: KULUTTAJAT, TUOTTAJAT JA MUUT TOIMIJAT
- NEUVONTA JA KOULUTUS: TUOTTAJAT JA MUUT TOIMIJAT, OPPILAITOKSET
- LINKITYS MATKAILUUN



- TUKEA HAKIJARYHMITTYMIEN PERUSTAMISEEN
- YHTEISTYÖHANKKEET

NÄMÄ OLISI LUONTEVINTA SISÄLLYTTÄÄ STRATEGIA-ASETUKSEN MAASEUDUN KEHITTÄMISTÄ KOSKEVIIN TOIMENPITEISIIN:

- ARTIKLA 71 (YHTEISTYÖ) JA
- ARTIKLA 72 (TIETÄMYKSEN VAIHTO JA TIEDOTTAMINEN)